

ΣΠΗΛΑΙΟΒΑΡΑΘΡΟ «ΑΡΤΕΜΙΣΙΟ» Η «ΤΡΥΠΑ»
ΚΑΠΑΡΕΛΛΙΟΥ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Ἀπὸ τὴν

Ἄννα Πετροχειλοῦ*

Θέση. Βρίσκεται στὸ χωριὸ Καπαρέλλι πρὸς τὰ ἀριστερὰ τῶν τελευταίων σπιτιῶν του, σὲ ὑψόμετρο 440 μ. Ὑπάγεται στὴ Κοινότητα Καπαρελλίου Ἄργους τοῦ Νομοῦ Ἀργολίδας. Ἀριθ. Σπηλαιολογικοῦ Μητρώου 6.544.

Ἱστορικό. Τὸ σπηλαιοβάραθρο ἦτανε γνωστὸ στοὺς κατοίκους τῆς Κοινότητας μὲ τὸ ὄνομα «Τρύπα», στὴν ὁποία ρίχνανε κάθε τι ἄχρηστο καὶ ἀκάθαρτο. Ὁ κάτοικος τοῦ χωριοῦ Δ. Καπαρέλλος, μετὰ τὴν ἐπίσκεψή του στὸ σπήλαιο τῶν Ἰωαννίνων σκέφθηκε ὅτι θὰ μπορούσε καὶ ἡ «Τρύπα» τοῦ χωριοῦ του νὰ κρύβει ὑπόγειους θησαυροὺς, σὰν αὐτοὺς τοῦ σπηλαίου Περάματος.

Ἐπειδὴ τὸ κατακόρυφο βάθος τοῦ σπηλαιοβάραθρου δὲν ἦτανε προσιτὸ χωρὶς τεχνικὰ μέσα, ἐνώσανε ἀρκετὲς ξύλινες σκάλες καὶ κατεβήκανε σ' αὐτό.

Ἡ ἐκπληξή τους ἦτανε μεγάλη ὅταν διαπιστώσανε ὅτι, ἂν καὶ δὲν εἶχε τὸ μέγεθος τοῦ σπηλαίου Περάματος, δὲν ὑστεροῦσε ὅμως σὲ διάκοσμο. Τὸ γεγονός ἐγινε γνωστὸ στὸν ἐπιχειρηματία καὶ κάτοικο Ναυπλίου Ι. Προυντζου, ὁ ὁποῖος παρακάλεσε τηλεφωνικὰ τὴν γράφουσα νὰ τὸ ἐπισκεφθεῖ καὶ νὰ σχηματίσει ἄποψη γιὰ τὴ τουριστικὴ του ἀξία.

Ἡ γράφουσα, κατὰ τὴν ἐπίσκεψή της στὶς 16 Αὐγούστου 1978, τὸ χαρακτήρισε ἀξιόλογο ἀπὸ τουριστικῆς πλευρᾶς καὶ πραγματοποιοῖσε προκαταρκτικὲς μετρήσεις μὲ βοηθοὺς τοὺς κατοίκους τοῦ χωριοῦ : Δ. Καπαρέλλο, Γ. Νάτση καὶ Β. Νάτση.

Ἡ ὀλοκλήρωση χαρτογράφησης καὶ ἡ μελέτη τουριστικῆς ἀξιοποίησης τοῦ σπηλαίου πραγματοποιήθηκε τὸ Δεκέμβριο 1979 μὲ βοηθοὺς : τὸν Πρόεδρο Κοινότητας Σπυρ. Καπαρέλλο, τὸν Ἀντιπρόεδρο Παν. Μπούρη, τὸ Δάσκαλο Χρ. Κολιγλιάτη καὶ τοὺς κατοίκους τοῦ χωριοῦ Γ. Γιαννακόπουλο καὶ Μιχ. Δ. Καπαρέλλο, μὲ ἐντολὴ Ε. Σ. Ε. καὶ χορηγία τῆς Κοινότητας Καπαρελλίου.

Προσπέλαση. Τὸ χωριὸ Καπαρέλλι συνδέεται μὲ τὴν πόλη τοῦ Ἄργους,

* PETROCHILOU, ANNA : (Spéléologue) : La caverne «Artemissio» ou «Tripa» à Caparelli, Argolida, Grèce, (No 6.544).

μέ άμαξιτό άσφαλτοστρωμένο δρόμο με μήκος 27 χιλ. πού φθάνει μέχρι τήν είσοδο του σπηλαιοβάραθρου.

Περιοχή του σπηλαιού. Ή γύρω από τό σπήλαιο περιοχή είναι σχεδόν επίπεδη με έλαιόδενδρα και καλλιεργείται με σιτηρά.

Περιγραφή. Τό στόμιο του σπηλαιοβάραθρου έχει πλάτος 3,5 × 2,5 μ. Στα δύο μέτρα βάθος περιορίζεται σε πλάτος 2,5 × 1,5 μ. Από τό σημείο αυτό τό κατακόρυφο βάθος του είναι 9,60 και καταλήγει στο ψηλότερο σημείο του λόφου, πού έχει σχηματιστεί στο δάπεδό του από τά άχρηστα ύλικά, τά όποια όπως αναφέραμε, ρίχνανε από τό στόμιο του οί κάτοικοι του χωριού.

Ό λόφος έχει ύψος 5 μ. και έκταση 14 τ. μ. περίπου.

Τό έσωτερικό του βάραθρου αποτελείται από ένα επιμήκη τεράστιο θάλαμο, πού χωρίζεται, στο κέντρο του περίπου, σε δύο τμήματα.

Τό πρώτο τμήμα, σε κυκλικό σχήμα, έχει διαστάσεις 23 × 20 × 16 μ (μήκος, πλάτος, ύψος). Τό δάπεδό του είναι πολύ κατηφορικό μέχρι τά 14 μ. μήκος, εξαιτίας των άχρηστων υλικών, τό υπόλοιπο είναι σχεδόν επίπεδο καλυμμένο με χώμα. Οί πανύψηλοι τοίχοι του είναι καλυμμένοι με πλουσιότατο στολισμό από όγκώδεις κολόνες, σταλακτίτες και έντυπωσιακές «μέδουσες» (σταλακτιτική μορφή πού θυμίζει μέδουσα). Στο τέλος του δεξιού τοίχου του υπάρχει έσοχή, πού τήν περιστοιχίζουν ωραιότατες κολόνες. Απόκοσμο θέαμα παρουσιάζουν οί άκτίνες του ήλιου, όταν εισχωρούν σ' αυτό κατακόρυφα.

Τό δεύτερο τμήμα του έχει διαστάσεις 29 × 24 × 15 μ. Μέχρι τή μέση τής έκτασής του, τό δάπεδο είναι σχεδόν επίπεδο και προσχωμένο από παχύ στρώμα χώματος. Σ' ένα σημείο του, προς τό κέντρο, και σε άλλα προς τό δεξιό τοίχο του, υπάρχουν μικροκοιλότητες πού μαρτυρούν τήν άπορρόφηση των νερών, πού εισχωρούν από τό στόμιό του τούς χειμερινούς μήνες. Κατά τό φθινόπωρο, πού είναι ή εποχή τής μεγάλης ξηρασίας, τό δάπεδό του ξηραίνεται και σκάζει παρουσιάζοντας «πολυγωνικό δάπεδο» (Sol polygone). Οί τοίχοι του είναι καλυμμένοι από θαυμάσιο σταλακτιτικό στολισμό. Ή υπόλοιπη έκτασή του είναι άνηφορική. Σχηματίσθηκε από όγκόλιθους, πού έχουν άποσπασθεί από τήν όροφή και έχουν καλυφθεί από σταλαγματική ύλη και σταλαγμίτες σε διάφορα μεγέθη. Συγκροτήματα από τεράστιους σταλαγμίτες και κολόνες, σε κλιμακωτό περιβάλλον, πλαισιώνουν τούς μικρότερους, παρουσιάζοντας θαυμάσιο πολύχρωμο σύνολο (Εικ. 1-4).

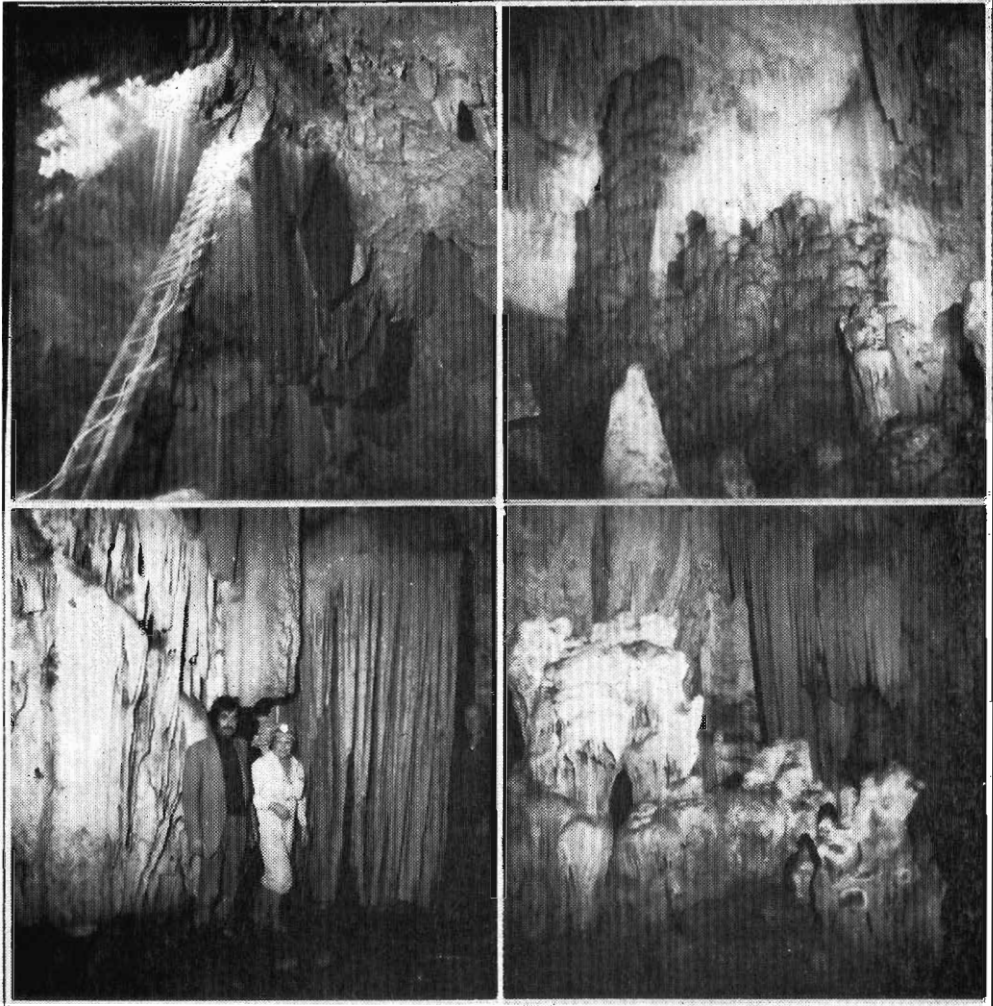
Όπως διαπιστώθηκε, εξαιτίας τής ψηλής (15 μ.) θολωτής όροφής του, έχει θαυμάσια άκουστική.

Σπηλαιογένεση. Τό σπηλαιοβάραθρο σχηματίσθηκε από διάβρωση. Τά νερά εισχωρήσανε από όλη τήν έκταση τής όροφής του και διαφύγανε από μικρές καταβόθρες διανοιγμένες σε διάφορα μέρη του δαπέδου του, προς χαμηλότερα επίπεδα. Σήμερα ή όροφή του σταγονορρέει έλάχιστα εξαιτίας του μικρού πλέον πάχους του υπερκείμενου εδάφους.

Το μόνο τμήμα της οροφής, που συνεχίζει κανονικά να σταγονορρέει είναι το στολισμένο προς το τέλος του δευτέρου τμήματος. Το στόμιό του δια-

1

2

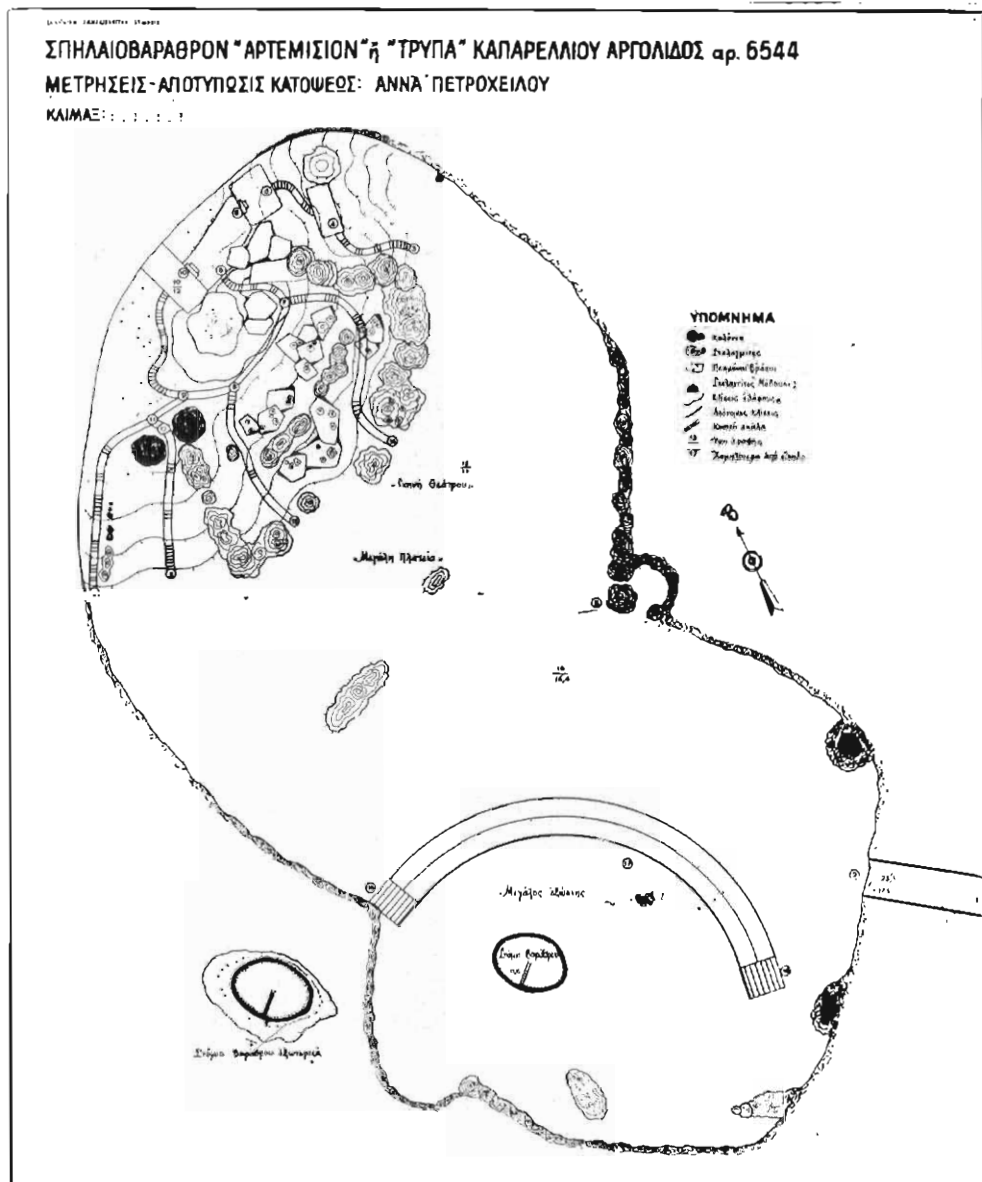
3

4

Είκ. 1 - 4. Σπήλαιο «Άρτεμίσιο» ή «Τρύπα» Καπαρελλίου Ἀργολίδας.

1. Ἡ σκάλα, πού ὀδηγεῖ ἀπό τὸ στόμιό τοῦ βαράθρου στό ἐσωτερικό του.
2. Σταλαγματικό συγκρότημα.
3. Παραπετασματοειδής διάκοσμος μέχρι τὸ δάπεδο τοῦ σπηλαίου.
4. Σταλακτιτικός καὶ σταλαγματικός διάκοσμος.

νοίχτηκε πολύ άργότερα από κατακρύμνηση τής όροφής του. Είναι τό μόνη σημείο πού είσχωρούν έλεύθερα άρκετά νερά κατά τήν έποχή τών βροχοπτώσεων, τά όποία διαφεύγουν από μικρές καταβόθρες. Παράλληλα μεταφέρουν

Είκ. 5. Κάτοψη τού σπηλαιοβάραθρου «Άρτεμίσιο» ἢ «Τρύπα» Καπαρελλίου Ἀργολίδας.

άρκετη ποσότητα επιφανειακών χωμάτων και τή συσσωρεύουν στο δάπεδό του. Έτσι, τὸ ἔχουν προσχώσει σὲ ἄρκετὸ πάχος.

Διαστάσεις. Τὸ κοίλωμα τοῦ σπηλαιοβάραθρου ἐκτείνεται ἀπὸ Ν. πρὸς Β. σὲ εὐθεῖα γραμμὴ μήκους 53 μ. Οἱ διάδρομοὶ του ἔχουν μήκος 200 μ. Ἡ ἔκτασή του καλύπτει 1.100 τετραγωνικὰ μέτρα (Εἰκ. 5).

Θερμοκρασία - Ὑγρασία. Ἡ θερμοκρασία του κατὰ τὸ μῆνα Δεκέμβριου ἦτανε 15^ο, ἡ ὑγρασία 85^ο.

Τουρισμός. Τὸ σπηλαιοβάραθρο «Τρύπα», Καπαρελλίου χαρακτηρίσθηκε διεθνoῦς τουριστικὸ ἐνδιαφέροντος, γιατί :

1. Ἀποτελεῖται ἀπὸ μιὰ ἐκτεταμένη αἴθουσα, χωρὶς ἐμπόδια στὸ δάπεδό της, μὲ θαυμάσιο στολισμὸ στοὺς τοίχους της. Ἐχει στὸ τέλος της, σὲ κλιμακωτὴ διάταξη, συγκεντρωμένο συγκρότημα ἀπὸ πελώριους σταλαγμίτες καὶ κολόνες, σὲ θαυμάσια πολύχρωμα συμπλίγματα, ποὺ προσδίδουν ἰδιαίτερη μεγαλοπρέπεια. Σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴ θαυμάσια ἀκουστικὴ της ἐπιτρέπει τὴν ὑπόδειξη τῆς τουριστικῆς ἀξιοποίησής του, κατὰ τρόπο, ποὺ νὰ εἶναι δυνατό νὰ ἐκτελοῦνται σὲ ὀρισμένη ἐποχὴ τοῦ χρόνου, κατὰ προτίμηση καλοκαίρι, συναυλίες καὶ θεατρικὲς παραστάσεις, μὲ τοποθέτηση κινητῶν ξύλινων ἔδρανων γιὰ τοὺς θεατῆς. Τὸ στολισμένο ἀπὸ σταλαγμίτες συγκρότημα θὰ διαρρυθμιστεῖ κατὰ τὸ καλύτερο τρόπο, γιὰ σκηνικὸ καὶ γιὰ τὴν ἐγκατάσταση τῶν ἐκτελεστῶν. Ὁ φωτισμὸς του κρυφὸς καὶ καλλιτεχνικὸς θὰ εἶναι λευκός, γιὰ τὴν ἐπίδειξη τῶν χρωμάτων τοῦ στολισμοῦ του. Ὅμως κατὰ τὴν ἐκτέλεση τοῦ προγράμματος, θὰ φωτίζεται μὲ αὐτόματα ἐναλλασσόμενο ἐγχρωμο φωτισμὸ. Ἐτσι οἱ θεατῆς θὰ ἀπολαμβάνουν μουσικὴ ἐκτέλεση ἢ θεατρικὴ παράσταση σ' ὄνειρικὸ περιβάλλον.

2. Γιατί βρίσκεται μέσα σὲ γραφικὸ καταπράσινο χωριό, μὲ ἄφθονα νερά τρεχούμενα καὶ καλοφτιαγμένα κατακάθαρα σπίτια, πλαισιωμένο ἀπὸ τὸ βουνὸ Ἄμτεμισιο.

3. Γιατί βρίσκεται σὲ μικρὴ ἀπόσταση ἀπὸ τὶς πόλεις Ἄργος καὶ Ναύπλιο, ποὺ διαθέτουν μοναδικoῦς ἀρχαιολογικοὺς χώρους.

4. Μὲ τὴν ἀξιοποίησή του θὰ προστεθεῖ ἓνα ἀκόμη ἀξιόλογο τουριστικὸ στοιχεῖο, μὲ ἐξωτικὸ περιβάλλον, στὰ τόσα ἄλλα ποὺ ἀναφέραμε.

5. Θὰ προβληθεῖ τουριστικὰ τὸ χωριὸ Καπαρέλλι, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἀνύψωση τοῦ βιοτικoῦ ἐπιπέδου τῶν κατοίκων του καὶ γενικότερα θὰ συμβάλει στὴν Ἑθνικὴ Οἰκονομία.

R É S U M É

La caverne «Artemissio» ou «Tropa» se trouve à gauche des dernières maisons du village Caparelli, à Argos dans la Peloponnese.

Elle se forme d'une salle aux dimensions 53 × 20 — 29 × 15 m. (longueur - largeur - hauteur) avec une décoration merveilleuse sur les murs et avec acoustique rare. Sa dernière partie est couverte de collones et des stalagmites à une salle aussis merveilleuser qui ressembl de théâtre.

L' étude de son aménagement touristique c' était fait d' une façon d' être possible de l' utiliser pour donner des concerts el représentations théâtrales.